

www.arabimahya.com

کد کنترل

339

F

آزمون (نیمه متمرکز) ورود به دوره های دکتری - سال ۱۴۰۲

دفترچه شماره (۱)

صبح پنجشنبه

۱۴۰۱/۱۲/۱۱

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.»
امام خمینی (ره)

مدرسی معارف اسلامی (کد ۲۱۸۰)

زمان پاسخ گویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۸۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	مجموعه دروس تخصصی: - ادبیات عرب - کلام - تفسیر قرآن - فلسفه - اخلاق اسلامی - تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی - انقلاب اسلامی ایران - علوم قرآنی	۸۰	۱	۸۰

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می باشد و با منخلفین برابر مقررات رفتار می شود

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ نامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی جلد دفترچه سؤالات و پایین پاسخ نامه ام را تأیید می نمایم.

امضا:

مجموعه دروس تخصصی (ادبیات عرب - کلام - تفسیر قرآن - فلسفه - اخلاق اسلامی - تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی - انقلاب اسلامی ایران - علوم قرآنی):

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۱-۵)

- ۱- ﴿لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَ آبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ﴾. عین الخطأ:
  - (۱) قبل: من الأسماء الملازمة للإضافة و مبني على الضمّ ببناء عرضي بسبب قطعه عن الإضافة
  - (۲) نحن: مؤكّد لفظي و مرفوع محلاً بالتبعية للمؤكّد ضمير «نا»، و «آباء» معطوف على ضمير «نا»
  - (۳) وعدنا: مبني للمجهول أو للمفعول، نائب فاعله ضمير «نا» البارز، و هذا الضمير معطوف عليه للمعطوف «آباء»
  - (۴) الأولين: جمع سالم للمذكر - مشتق و اسم تفضيل - معرفّ بآل؛ نعت و مجرور بالياء بالتبعية للمنعوت «أساطير»
- ۲- «من كان صديقك؟». عین الخطأ:
  - (۱) صديق: خبر «كان»، أصله: «من هو صديقك» دخل الناسخ على الضمير و استتر.
  - (۲) صديق: اسم «كان»، أصله: «من صديقك» دخل الناسخ بعد تقدير المعرفة مبتدأً.
  - (۳) من: اسم «كان» عند نصب «صديق».
  - (۴) من: خبر «كان» عند رفع «صديق».
- ۳- عین الخطأ:
  - (۱) أنت أقرب صديق.
  - (۲) هو أصدق إنسان.
  - (۳) أنت أصدق لساناً.
  - (۴) هو أحسن جالساً.
- ۴- عین الخطأ:
  - (۱) إِنَّ أَبَاكَ وَ أَخَاكَ مسافر = «أخا» مفعول معه و القصد هو التأكيد على سفرة «الأب» لا «الأخ»!
  - (۲) إِنَّ أَبَاكَ وَ أَخَاكَ مسافران = «أخا» مفعول معه و ليس القصد التأكيد على سفرته!
  - (۳) إِنَّ أَبَاكَ مسافر و أخوك = ليس الغرض التأكيد على سفرة الأخ!
  - (۴) إِنَّ أَبَاكَ مسافر و أخاك = «أخ» أيضاً قد أكدّ بأنّه سافر!

- ۵- « إِذَا أُسْدِيتَ إِلَيْكَ يَدْ فَكَافَتْهَا بِمَا يَرِي عَلَىهَا! ». عَيْنُ الْأَكْثَرِ مَنَاسِبَةٌ لِمَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:
- (۱) ﴿ وَ أَحْسَنَ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ﴾ (۲) ﴿ أُولَئِكَ الَّذِينَ نَنْتَقِلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا ﴾
- (۳) ﴿ إِذَا حَيَّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا ﴾ (۴) ﴿ وَ مِنْ أَحْسَنَ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ ﴾
- ۶- کدام مورد در خصوص نسبت میان علم و اراده الهی در انجام معاصی، نظر خواجه نصیرالدین طوسی را بیان می‌کند؟
- (۱) عین اراده الهی است. (۲) تابع اراده تشریعی است.
- (۳) منشاء تکلیف و امر و نهی الهی است. (۴) در هر صورت با اراده الهی مطابقت دارد.
- ۷- کدام مورد براساس نظر متکلمین شیعه درباره تکلیف، قابل پذیرش نیست؟
- (۱) لازم است با پاداشی که مترتب بر آن است، فاصله داشته باشد.
- (۲) لازم است فایده‌ای داشته باشد و آن، عین پاداش است.
- (۳) باید ارتکاب قبیح، بر واضح آن محال باشد.
- (۴) ممکن است متعلق آن، عمل نباشد.
- ۸- کدام مورد، عبارت زیر در خصوص معنای دقیق قهر الهی را به نحو درست تکمیل می‌کند؟
- «أَنَّهُ تَعَالَى .....».
- (۱) اشد المعاقبین فی موضع التَّكَالِ وَ النِّقْمَةِ (۲) يقهر الرضا بالغضب
- (۳) يقهر الاعداء بالغلبه (۴) يقهر العدم بالوجود
- ۹- در کدام مورد میان متکلمین شیعه با معتزله، اختلاف نظر کلی یا جزئی وجود دارد؟
- (۱) وجوب بعثت، وجوب نص بر تعیین امام
- (۲) لزوم وجود غرض در افعال الهی، ماهیت لطف
- (۳) وجود بعثت در هر زمان، وجوب عصمت امام
- (۴) وجوب تکلیف، بدهاقت فاعلیت انسان نسبت به افعال متولد
- ۱۰- کدام مورد، دلیل ابوالحسن اشعری بر نظریه او در خصوص صفات الهی شمرده می‌شود؟
- (۱) استحاله اتحاد علم و عالم (۲) بساطت ذات الهی
- (۳) لزوم عروض صفت بر ذات و قائم بودن به آن (۴) تمایز حقیقی صفات الهی، در عین وحدت ذات
- ۱۱- از دیدگاه علامه طباطبائی، مراد از «سبیل الله» در آیه مبارک ﴿ قُلْ قَاتِلْ فِيهِ كَبِيرٌ وَ صَدَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَ كُفْرٌ بِهِ وَ
- المسجد الحرام ﴾ کدام است؟
- (۱) انفاق در راه خدا و دست‌گیری از مؤمنان
- (۲) ترک محرمات شنیع به قصد تقرب به خداوند
- (۳) جهاد در راه خدا و مقاتله با دشمنان آئین الهی
- (۴) عبادت و اعمال عبادی به ویژه حج بیت‌الله الحرام
- ۱۲- از دیدگاه علامه طباطبائی، مراد از تعبیر ﴿ وَ أَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ ﴾ در آیه مبارک ﴿ وَ لَا تَبَاشِرُوهُمْ وَ أَنْتُمْ
- عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا ﴾ چیست؟
- (۱) در آستانه اقامه هر یک از نمازهای واجب (۲) در آستانه انجام فریضه حج و قبل از مُحَرِّم شدن
- (۳) در حال اعتکاف اصطلاحی در مساجد (۴) در حال حضور در عبادت‌گاه‌ها

- ۱۳- از دیدگاه علامه طباطبایی، عبارت ﴿وکنتم امواتاً﴾ در آیه مبارک ﴿کیف تکفرون بالله وکنتم امواتاً فأحیاکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیه ترجعون﴾ اشاره به چیست؟
- (۱) مرحله رخت بر بستن از دنیا
(۲) مرحله پیش از حیات نخستین
(۳) مرحله برزخ و انتقال از دنیا
(۴) مرحله ورود به عرصه محشر
- ۱۴- از دیدگاه علامه طباطبایی، عبارت ﴿ان الذین کفروا و ماتوا و هم کفار﴾ در آیه مبارک ﴿ان الذین کفروا و ماتوا و هم کفار اولئک علیهم لعنة الله و الملائکة و الناس اجمعین﴾ کنایه از چیست؟
- (۱) اصرار آنان بر کفر و عناد و سرسختی در قبول حق
(۲) استضعاف آنان به واسطه عدم تبیین حق فراروی آنان
(۳) کافر نبودن آنان به حسب حقیقت به لحاظ عدم شناخت آن
(۴) عدم امکان آمرزش آنان در مرحله حساب و کتاب در عرصه محشر
- ۱۵- از دیدگاه علامه طباطبایی، آیه مبارک ﴿و لاتسئل عن أصحاب الجحیم﴾ جاری بر مجرای کدام آیه است؟
- (۱) ﴿ان الذین کفروا بآیاتنا سوف نصلیهم ناراً﴾
(۲) ﴿ان الذین کفروا ینفقون أموالهم لیصدوا عن سبیل الله﴾
(۳) ﴿ان الذین کفروا و ماتوا و هم کفار اولئک علیهم لعنة الله﴾
(۴) ﴿ان الذین کفروا سواء علیهم أنذرتهم أم لم تنذرهم لا یؤمنون﴾
- ۱۶- اگر وجود، قابل انتقال به ذهن نیست پس وجود ذهنی چه معنایی دارد؟
- (۱) وجود ماهیه فی الذهن
(۲) انتقال حد الوجود فی الذهن
(۳) وجود ماهیه الوجود فی الذهن
(۴) وجود الوجود فی الذهن
- ۱۷- «جوهر غاسق» در تفکر اشراقی سهروردی، به کدام مورد اطلاق می شود؟
- (۱) هر امر عارضی
(۲) هر امر ذاتی
(۳) جسم
(۴) نفس
- ۱۸- کدام مورد، بیانگر «عالم مثال» از نظر سهروردی است؟
- (۱) عالم انوار قاهره
(۲) عالم انوار مدبره
(۳) عالم مثل افلاطونی
(۴) عالم اشباح مجرده
- ۱۹- چرا از نظر ابن سینا «وجود یک شیء نمی تواند از لوازم ماهیت آن باشد»؟
- (۱) چون ماهیت یک شیء نمی تواند علت صفتی از صفاتش باشد.
(۲) چون علت باید تقدم وجودی بر معلول داشته باشد.
(۳) چون تحقق ماهیت قبل از صفت ممکن نیست.
(۴) چون وجود و ماهیت مغایر یکدیگرند.
- ۲۰- به ترتیب «نوع واحد» و «متماثلان» کدام قسم از اقسام واحدند؟
- (۱) واحد نوعی - واحد بالنوع
(۲) واحد نوعی - واحد بالجنس
(۳) واحد جنسی - واحد بالجنس
(۴) واحد جنسی - واحد غیر حقیقی
- ۲۱- فاعلی که صورت علمی او منشأ صدور فعل است، چه نوع فاعلی است؟
- (۱) بالرضا
(۲) بالعناية
(۳) بالقصد
(۴) بالتجلی

- ۲۲- مطابق نظر ملاصدرا، «علم نفس» به اشیاء چگونه است؟
 (۱) علم حضوری و اشراقی به عین جواهر و اعراض است.
 (۲) علم به وجود صوری و ظلی امور موجود در نفس است.
 (۳) علم حضوری و شهود اشراقی به صور موجود در آن است.
 (۴) علم حضوری و اضافه اشراقی نفس به معلوم بالعرض است.
- ۲۳- کدام یک از تعریف‌های زیر دربارهٔ جسم، منسوب به متکلمین است؟
 (۱) جسم، مرکب از اجزاء کوچکی است که در خارج قابل تجزیه نیستند ولی عقلاً و وهماً تجزیه پذیر هستند.
 (۲) جسم، مرکب از جوهر و عرض بوده و آنها ماده جسم تعلیمی هستند که خود از انواع کم متصل است.
 (۳) جسم، مرکب از اجزائی است که قابل تجزیه نبوده و متناهی است و قابل اشاره حسی می‌باشد.
 (۴) جسم، متصل واحدی است که قابل تقسیم به اجزاء متناهی است.
- ۲۴- حالت میانهٔ شره و خمود و حالت میانهٔ تهور و جبن چیست؟
 (۱) عفت - شجاعت (۲) حکمت - جرزه (۳) حکمت - شجاعت (۴) عفت - جرزه
- ۲۵- سهروردی در حکمة الاشراق، تناسخ را برای چه گروهی مطرح کرده است؟
 (۱) سابقین (۲) کمّین (۳) متوسطین (۴) مقربین
- ۲۶- ابن سینا با تکیه بر کدام مورد، نظام و ترتیب موجودات را تبیین می‌کند؟
 (۱) المعلول مشاكل للعلّة ذاتاً و صفة
 (۲) تمثّل النظام الکلی فی العلم السابق
 (۳) السنخية و المناسبة بين العلة و المعلول
 (۴) النظام المشاهد لا يكون صدورها إلا بقصد و ارادة
- ۲۷- از نگاه ابن سینا کدام مورد درست است؟
 (۱) لایجوز أن تكون صفة الماهية سبباً لصفة أخرى
 (۲) لایجوز أن تكون ماهية الشيء سبباً لصفة من صفاته
 (۳) كما يجوز أن تكون الماهية قابلة للوجود كذلك يجوز أن تكون فاعلة له من غير تقدم بالوجود
 (۴) لایجوز أن تكون الصفة التي هي الوجود للشيء أنما هي بسبب ماهيته التي ليست هي الوجود
- ۲۸- سهروردی با استناد به مفاد کدام مورد، به ردّ قوه خیال و ذاکره به عنوان دو قوهٔ مدرک ادراکات جزئی (خیالی و وهمی) می‌پردازد؟
 (۱) فراموشی (۲) غفلت (۳) جهل (۴) رؤیا
- ۲۹- کدام فضایل، به ترتیب ضد رذایل «طمع» و «حرص» می‌باشند؟
 (۱) استغنا - قناعت (۲) سخاوت - قناعت (۳) سخاوت - انفاق (۴) استغنا - انفاق
- ۳۰- از کدام مورد، استفاده می‌شود که ذکر خدا دارای مراتبی است؟
 (۱) ﴿وَكُنْ لِلَّهِ ذَاكِرًا عَلَىٰ كُلِّ حَالٍ﴾ (۲) ﴿فَاذْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَ قُعُودًا وَ عَلَىٰ جُنُوبِكُمْ﴾
 (۳) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾ (۴) ﴿فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَائِكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا﴾
- ۳۱- کدام آیه شریفه به مهم‌ترین اثر و نتیجه یادکردن خدا که جلب نظر الهی است، اشاره دارد؟
 (۱) ﴿وَ إِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَاتِّبِعْ قَرِيبًا﴾ (۲) ﴿إِلَّا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ﴾
 (۳) ﴿تَذْكُرُوا فَأَذَاهُمْ مَبْصُورٌ﴾ (۴) ﴿اذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾

- ۳۲- کدام مورد نفع و فایده قوای نفس را بیان می‌کند؟
 (۱) نفع قوه غضبیّه حفظ و تداوم حیات تن برای تحصیل کمال نفس است.
 (۲) فایده قوه شهویّه درهم شکستن جدّت قوای شهوی و شیطانی است.
 (۳) قوه وهمیّه ادراک معانی جزئیّه و استنباط راهکار را برعهده دارد.
 (۴) فایده قوه عقلیّه استنباط اقسام مکرها و حيله‌ها است.
- ۳۳- کدام مورد تفاوت میان حقیقت خیر و سعادت را بیان می‌کند؟
 (۱) خیر نسبی رسیدن هر شخصی است با حرکت ارادی خود به کمالی که در هدف خلقتش نهفته است.
 (۲) سعادت نسبت به اشخاص متفاوت نیست، ولی خیر نسبت به افراد گوناگون تفاوت مرتبه دارد.
 (۳) خیر نسبت به اشخاص متفاوت نیست، ولی سعادت نسبت به افراد گوناگون تفاوت مرتبه دارد.
 (۴) خیر مطلق آن است که وسیله وصول به خیر نسبی محسوب می‌گردد.
- ۳۴- مفهوم کدام آیه شریفه در بیت زیر مورد توجه و تأکید قرار گرفته است؟
 «مشک را بر تن مزین بر جان بمال مشک چبود نام پاک ذوالجلال»
 (۱) ﴿وَمَا اَبْرَىٰ نَفْسِي اِنْ النَّفْسَ لَامَارَةً بِالسَّوْءِ﴾
 (۲) ﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَنَسَاهُمْ اَنْفُسُهُمْ﴾
 (۳) ﴿اَرَاَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ الْاِلَهَ هَوَاهُ﴾
 (۴) ﴿اَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ﴾
- ۳۵- با توجه به سخن امام صادق علیه‌السلام، کدام مورد از نشانه‌های فرد ریاکار نیست؟
 (۱) ینشط اذا رآ الناس
 (۲) یکسل اذا کان وحده
 (۳) یحسب أنه یحسن صنعاً
 (۴) یحب أن یحمد فی جمیع اموره
- ۳۶- آیه شریفه ﴿اَنُؤْمِنُ لِْبَشَرِیْنِ مِثْلِنَا﴾ به کدام درجه کبر اشاره دارد؟
 (۱) بر بندگان خدا
 (۲) به انبیاء و اولیاء
 (۳) به خدای تعالی
 (۴) به اوامر خدای تعالی
- ۳۷- کدام مورد، علاج جهل مرکب است در صورتی که منشأ آن کج‌سلیقگی و ناراستی فکر و اندیشه باشد؟
 (۱) فراگیری علوم ریاضی
 (۲) انجام آزمایش‌های تجربی
 (۳) آموختن برهان‌های اهل منطق
 (۴) تلاش برای برطرف کردن تعصب و تقلید
- ۳۸- در کدام مورد، به یکی از ردایل قوه غضبیّه اشاره شده است؟
 (۱) ﴿وَمَنْ یُّوقِ شَخَّ نَفْسِهِ فَاُولَئِکَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾
 (۲) ﴿لَا تَرْتَابُوا فَتَشْكُوا وَ لَا تَشْكُوا فَتَكْفُرُوا﴾
 (۳) ﴿اِنْ اَعْجَلَ الشَّرَّ عَقوبَةُ الْبَغْیِ﴾
 (۴) ﴿لَا تَكْسُدُوا فِی طَلَبِ مَعِیْشَتِکُمْ﴾
- ۳۹- هرگاه «حیثیت» شناخت کار اخلاقی مورد توجه انسان قرار گیرد، موجب پیدایش کدام مورد می‌شود؟
 (۱) برّ و فجور
 (۲) هدایت و ضلالت
 (۳) اطاعت و عصیان
 (۴) معروف و منکر
- ۴۰- آیات شریفه ﴿وَمَا الْحَیْوةُ الدُّنْیَا اِلَّا لَعِبٌ وَ لَهْوٌ﴾ و ﴿مَنْ شَرَّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ الَّذِیْ یُوسَّوْسُ فِی صُدُورِ النَّاسِ﴾ به ترتیب، به کدام موانع ایمان و عوامل سقوط اشاره دارند؟
 (۱) هوای نفس - شیطان
 (۲) هوای نفس - هوای نفس
 (۳) دنیا - هوای نفس
 (۴) دنیا - شیطان
- ۴۱- کدام آیه شریفه، تأکید می‌کند که ایمان دارای مراتب و درجاتی است؟
 (۱) ﴿وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَ الْیَوْمِ الْاٰخِرِ وَ الْمَلَائِکَةِ وَ الْکِتَابِ وَ النَّبِیِّیْنَ﴾
 (۲) ﴿هُوَ الَّذِیْ اَنْزَلَ السَّکِیْنَةَ فِی قُلُوبِ الْمُؤْمِنِیْنَ لِیُزَادُوا اِیْمَانًا مَّعَ اِیْمَانِهِمْ﴾
 (۳) ﴿وَ لَوْ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَیْرٌ لَّوْ کَانُوا یَعْلَمُونَ﴾
 (۴) ﴿وَ اٰمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ﴾

- ۴۲- در حکومت فاطمیان، اولین انشعاب مذهبی و سیاسی، پس از مرگ کدام خلیفه فاطمی پدید آمد؟
 (۱) العزیز بالله (۲) الحاکم بامرالله
 (۳) المستنصر بالله (۴) الظاهر لاعزاز دین الله
- ۴۳- در کدام واقعه و به کمک کدام تیره عرب، مروان بن حکم توانست پیروز شود و به خلافت برسد؟
 (۱) مرج عذراء، قیسی‌ها (۲) مرج عذراء، کلبی‌ها
 (۳) مرج راهط، قیسی‌ها (۴) مرج راهط، کلبی‌ها
- ۴۴- به ترتیب حرکت زندگه‌گری از چه دوره‌ای آغاز شد و فعالیت آنان در چه دوره‌ای به اوج رسید؟
 (۱) اواسط دوره اموی، اواخر دوره اموی (۲) دوره نخست عباسی، دوره آل بویه
 (۳) دوره نخست عباسی، دوره سلجوقیان (۴) اواخر دوره اموی، آغاز دوره اول عباسی
- ۴۵- کدام واقعه در قرن ششم میلادی دلیل رونق و پیشرفت شهر مکه بود؟
 (۱) رونق یافتن تجارت قریش طی دو سفر (ایلاف) زمستانی و تابستانی
 (۲) غلبه قریش به ریاست قصی بن کلاب بر خزاعه که اداره مکه را در دست داشت.
 (۳) جنگ‌های داخلی در یمن که به ضعف و سقوط حمیریان، رقیب تجاری قریش انجامید.
 (۴) شکست حمله حبشیان به فرماندهی ابرهه به مکه که سبب استقلال سیاسی - تجاری مکه گردید.
- ۴۶- چه عاملی سبب می‌شد که با وجود همه آزارها نسبت به بردگان و محرومان در جریان دعوت رسول خدا (ص) در مکه، هم‌چنان دعوت وی در دل‌ها نفوذ و گسترش یابد؟
 (۱) ضعف روز افزون سیاسی و نظامی قریش (۲) حمایت بنی‌هاشم و بنی‌مطلب از رسول خدا (ص)
 (۳) امیدبخشی به بردگان و محرومان برای دفع ظلم (۴) وعده رستگاری به بردگان و محرومان در جهان آخرت
- ۴۷- ابراهیم امام، فرماندهی نظامی برای جنگ با سپاه عربی نصر بن سیار در خراسان را به چه کسی سپرد؟
 (۱) حسن بن قحطبه (۲) ابومسلم خراسانی
 (۳) قحطبه بن شیبب (۴) سلیمان بن کثیر خزاعی
- ۴۸- کدام مورد، مهم‌ترین مانع در برابر تحقق اصول و ساختار سیاسی اسلام در جامعه عرب در دوره نبوی و پس از آن بود؟
 (۱) مخالفت شیوخ قبایل (۲) قبیله‌گرایی سیاسی
 (۳) اختلاف میان مهاجر و انصار (۴) سلطه سیاسی قریش بر حجاز
- ۴۹- به ترتیب وحدت سیاسی جهان نوپای اسلام تا چه سالی حفظ شد و تجزیه آن با تشکیل کدام حکومت آغاز گشت؟
 (۱) ۱۷۲ ق، ادریسیان (۲) ۲۰۵ ق، ادریسیان
 (۳) ۱۳۲ ق، امویان آندلس (۴) ۱۳۸ ق، امویان آندلس
- ۵۰- اصطلاح رایج نقشه‌های دریایی در فن دریانوردی مسلمانان چه بود؟
 (۱) رهنامه (۲) خریطه (۳) الصور البحریه (۴) صورة البحار
- ۵۱- اهمیت اسطرلاب زورقی ابوسعید سجزی در چیست؟
 (۱) کروی بودن (۲) زمین‌محور بودن
 (۳) خورشیدمحور بودن (۴) نوآوری در فرم و شکل طراحی
- ۵۲- اسطرلاب شرف‌الدین طوسی (قرن ششم) به چه نامی مشهور است؟
 (۱) لُبْنَه یا رُبْع جِداری (۲) ذَات الرُّبْعین
 (۳) آلة الجامع (۴) اسطرلاب خطی
- ۵۳- کدام‌یک از مصطلحات زمین‌داری مختص هند دوره اسلامی است؟
 (۱) زعامت (۲) جاگیرداری (۳) تیمار (۴) تیول

- ۵۴- شیوه تقبیل یا قبالة در جبايت کدام یک از مالیات‌ها کاربرد داشت؟
 (۱) عشور و مگوس (۲) خراج اراضی
 (۳) زکات و صدقات (۴) جزیه یا مالیات سرانه
- ۵۵- کدام مورد، شروط خواجه نصیرالدین طوسی در اخلاق ناصری برای عدالت است؟
 (۱) عمران بلاد - تعدیل مراتب - نظارت پیوسته
 (۲) تکافی اصناف - تعدیل مراتب - خیرات مشترک
 (۳) عمران بلاد - تشویق خدمتگزاران - خیرات مشترک
 (۴) تکافی اصناف - تشویق خدمتگزاران - نظارت پیوسته
- ۵۶- کدام اندیشمندان، شرکت مسئولان در امر تجارت و تولید را از علل زوال دولت‌ها شمرده‌اند؟
 (۱) خواجه نصیرالدین طوسی - ابن خلدون
 (۲) غزالی - ابن خلدون
 (۳) خواجه نصیرالدین طوسی - فارابی
 (۴) غزالی - فارابی
- ۵۷- کدام نظریه‌ها پیدایش جنبش‌های توتالیتار را توضیح می‌دهد؟
 (۱) جامعه توده‌وار - تغییر در شیوه تولید
 (۲) جنگ‌های شکست‌خورده - تغییر در شیوه تولید
 (۳) جامعه توده‌وار - نقش طبقه متوسط
 (۴) جنگ‌های شکست‌خورده - نقش طبقه متوسط
- ۵۸- کدام نظریه در خصوص این بیان که «انقلاب‌ها زمانی احتمال وقوع دارند که مدتی طولانی از توسعه عینی اقتصادی و اجتماعی، توسط یک دوره کوتاه مدت عقب‌گرد سریع دنبال شود.» درست است؟
 (۱) افزایش انتظارات - جیمز دیویس
 (۲) افزایش انتظارات - آلکسی دوتوکویل
 (۳) توسعه نامتوازن - آلکسی دوتوکویل
 (۴) توسعه نامتوازن - جیمز دیویس
- ۵۹- کدام نظریه در تلاش است تا به سؤال «چگونه می‌توان جامعه را در تعادل نگاه داشت و کشمکش را به حداقل رساند؟» پاسخ دهد؟
 (۱) توسعه نامتوازن (۲) کارکردی - ساختاری (۳) دوران انتقال (۴) جامعه توده‌وار
- ۶۰- کدام نظریه پرداز اعتقاد دارد «انقلاب‌ها پدیده‌هایی کمیاب‌اند و یک جنبه از نوسازی به شمار می‌آیند. یک انقلاب کامل مرحله دومی نیز دارد که همان آفرینش و نهادمندی یک سامان سیاسی نوین است.»؟
 (۱) هانتینگتون (۲) سید محمدباقر صدر (۳) سوروکین (۴) دوتوکویل
- ۶۱- سید محمدباقر صدر کدام مورد را منشأ و مدار حرکت تاریخی بیان می‌کند و آن را متشکل از کدام عامل می‌داند؟
 (۱) گرایش به نوسازی و تجدد - اندیشه و اراده
 (۲) گرایش به نوسازی و تجدد - ایمان و اتحاد
 (۳) محتوای درونی انسان - ایمان و اتحاد
 (۴) محتوای درونی انسان - اندیشه و اراده
- ۶۲- کدام مورد، دیدگاه برخی تحلیلگران که ناهنجاری‌های اقتصادی را عامل اصلی بروز انقلاب اسلامی می‌دانند، بیان می‌کند؟
 (۱) مهاجرت روستائیان به شهرها
 (۲) تنبیه شاه توسط غرب به سبب نقش او در افزایش قیمت نفت
 (۳) خالی کردن ذخایر ارزی ایران و کشورهای عربی توسط غربی‌ها
 (۴) تبدیل چهره جامعه سنتی نیمه‌فئودال - نیمه‌صنعتی به یک جامعه شبه‌مدرن و صنعتی
- ۶۳- کدام جریان سیاسی در عصر بعد از پهلوی اول رشد می‌کند و با سقوط دکتر مصدق افول می‌نماید؟
 (۱) نهضت آزادی (۲) بنیادگرایی اسلامی
 (۳) ملی‌گرایی (۴) جریان چپ

- ۶۴- کدام دلیل با به وجود آمدن بنیادگرایی اسلامی در ایران، بی ارتباط است؟
 (۱) موقعیت تشیع و روحانیت
 (۲) موقعیت جریانات سیاسی غیرمذهبی
 (۳) احیای اندیشه دینی در قالب جریانات مذهبی سیاسی
 (۴) محروم بودن مردم از حقوق اولیه فردی و اجتماعی
- ۶۵- آخرین مرجع تفسیرکننده قانون در نظام جمهوری اسلامی ایران، کدام مورد است؟
 (۱) شورای نگهبان
 (۲) ولی فقیه
 (۳) مجمع تشخیص مصلحت
 (۴) مجلس شورای اسلامی
- ۶۶- با توجه به اصول کلی نظریه واقع گرایی، کدام مورد بیان مناسبی در رابطه با سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران است؟
 (۱) عدم عضویت فعال در سازمان‌های بین‌المللی مورد توجه است.
 (۲) مبتنی بر شناخت واقع‌بینانه از نظام بین‌الملل است.
 (۳) باید حالتی منحصربه‌فرد تلقی شود.
 (۴) مبتنی بر عوامل داخلی است.
- ۶۷- با توجه به اصل یازدهم قانون اساسی، فراهم کردن کدام مورد، هدف کلان سیاست خارجی جمهوری اسلامی است؟
 (۱) تشکیل امت واحدۀ جهانی
 (۲) حفظ استقلال همه‌جانبه
 (۳) نفی هرگونه سلطه‌جویی و سلطه‌پذیری
 (۴) عدم تعهد در برابر قدرت‌های سلطه‌گر
- ۶۸- کدام فرد در اعراب‌گذاری قرآن کریم مشارکت نداشته است؟
 (۱) حسن بصری
 (۲) ابوالاسود دوئلی
 (۳) یحیی بن یعمر
 (۴) نصر بن عاصم
- ۶۹- در کدام آیه شریفه «الف و لام معهود ذکر» استعمال شده است؟
 (۱) ﴿الیوم اکملت لکم دینکم﴾
 (۲) ﴿عالم الغیب و الشهادة﴾
 (۳) ﴿اذ هما فی الغار﴾
 (۴) ﴿فعضی فرعون الرسول﴾
- ۷۰- «الّا» در آیه شریفه ﴿ما انزلنا علیک القرآن لتشقی الا تذکرة﴾ به کدام معنی است؟
 (۱) استثناء
 (۲) بل
 (۳) غیر
 (۴) بدل
- ۷۱- کدام مورد در معنای اعجاز، نادرست است؟
 (۱) وجدان العجز
 (۲) احداث العجز
 (۳) التحدی
 (۴) الفوت
- ۷۲- نظر علمای رجال درباره «احمد بن محمد سیاری» و «علی بن احمد کوفی» چیست؟
 (۱) هر دو فاسدالعقیده‌اند.
 (۲) هر دو از رجال مورد اعتماد امامیه‌اند.
 (۳) علی بن احمد کوفی ثقه و احمد بن محمد سیاری ضعیف است.
 (۴) احمد بن محمد سیاری در رجال امامیه ثقه و علی بن احمد کوفی ضعیف است.
- ۷۳- در آیه شریفه ﴿و لکم فیها جمال حین تریحون و حین تسرحون﴾، علّت تقدّم و تأخّر چیست؟
 (۱) تشریف
 (۲) مناسبت
 (۳) تبرک
 (۴) تعظیم
- ۷۴- به ترتیب تنزیل و تأویل در اصطلاح متأخران به چه معنی است؟
 (۱) ما نزل قرآناً - المراد من اللفظ حملاً له علی خلاف ظاهره
 (۲) ما نزل قرآناً - معناً خفياً لایعرفه الا الراسخون فی العلم
 (۳) ما نزل - معناً خفياً لایعرفه الا الراسخون فی العلم
 (۴) ما نزل - المراد من اللفظ حملاً له علی خلاف ظاهره

۷۵- در کدام یک از آیات زیر «ایجاز حذف» از نوع اکتفاء به کار رفته است؟

- (۱) ﴿لَکِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّی﴾ (۲) ﴿سَرَّابِیلٌ تَقِیْکُمُ الْحَرَّ﴾
 (۳) ﴿وَأَدْخَلَ يَدَکَ فِی جِیبِکَ تَخْرُجُ بَیْضًا﴾ (۴) ﴿لَا ذَفْنَاکَ ضَعْفُ الْحَیَاةِ وَ ضَعْفُ الْمَمَاتِ﴾

۷۶- چرا آیه شریفه ﴿لَا یَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْکَافِرِینَ أَوْلِیَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِینَ﴾ دارای مفهوم نیست؟

- (۱) چون عبارت «من دون المؤمنین» از باب غالبیت ذکر شده است.
 (۲) چون مسلمان نباید کافران را اولیای خود قرار دهد.
 (۳) چون مفهوم وصف در نزد اصولیان حجیت ندارد.
 (۴) چون قید جارّ و مجرور مطابق واقع است.

۷۷- اگر در آیه شریفه ﴿فَقَالُوا ارْنا الله جَهْرَةً﴾ تقدیم و تأخیر باشد، اعراب جهره چیست؟

- (۱) حال از مفعول قالوا (۲) حال از مفعول ارنا
 (۳) حال از فاعل قالوا (۴) مفعول دوم ارنا

۷۸- «ما» در آیه شریفه ﴿فَمَا اصْبِرْهُمْ عَلَی النَّارِ﴾ از چه نوع است؟

- (۱) شرطیه (۲) تعجیبیه (۳) استفهامیه (۴) موصوله

۷۹- کدام مورد از ملاک‌های مکی و مدنی بودن به شمار نیامده است؟

- (۱) خطاب (۲) مکان (۳) روایت (۴) زمان

۸۰- مؤلف «المهذب فیما وقع فی القرآن من المعرب» کیست؟

- (۱) زرقانی (۲) زرکشی (۳) سیوطی (۴) جوالیقی

